

هجرت

دکتر سعید قاضی پور

مهدی مومن زاده

www.ketab.ir

سرشناسه	قاضی پور، سعید. ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	هجرت
مشخصات نشر	تهران: آرنا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۱۲۹ ص.
شابک	978-600-356-223-3
وضعیت فهرست نویسی	فیبای مختصر
یادداشت	فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	مومن زاده، مهدی. ۱۳۵۸ -
شماره کتابشناسی ملی	۳۷۷۵۹۷۱

عنوان	هجرت
پدیدآور	سعید قاضی پور
ناشر	آرنا
صفحه آرایشی	بهاره حاتمی
ناظر چاپ	مهدی اکبری
چاپ	اول ۱۳۹۴
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۵۶-۲۲۳-۳
قیمت:	۱۰۰۰۰ تومان

www.arnapub.com

فهرست مطالب:

۱. مقدمه.....	۹
۲. مفهوم شناسی هجرت.....	۱۱
۲.۱ هجرت در لغت.....	۱۱
۲.۲ هجرت از دیدگاه علوم.....	۱۳
۲.۳ هجرت در روایات.....	۱۵
۳. هجرت در قرآن.....	۲۳
۳.۱ سیری در آیات هجرت.....	۲۳
۳.۲ مهاجران نمونه.....	۳۸
۳.۲.۱ حضرت ابراهیم (علیه السلام).....	۳۸
پاداش هجرت ابراهیم علیه السلام.....	۴۴
۳.۲.۲ حضرت موسی علیه السلام.....	۴۵
پاداش هجرت موسی علیه السلام.....	۴۶
۳.۲.۳ پیامبر اسلام.....	۴۷
هجرت محدود.....	۴۷
ره آورد هجرت اول.....	۴۹
آثار اجتماعی هجرت پیامبر اکرم (ص).....	۶۵

۳.۳ هجر جمیل ۷۱

۳.۴ هجرتی تلخ ۷۳

۴. هجرت در سنت و سیره اهل بیت (ع) ۷۷

۴.۱ هجرت امام علی علیه السلام ۷۷

هجرت فواطم به همراهی علی (ع) ۸۰

۴.۲ هجرت امام حسین (ع) ۸۲

۴.۳ هجرت امام رضا علیه السلام ۸۵

۵. تأثیر هجرت در دینداری ۸۹

۵.۱ ارتباط هجرت و ایمان ۸۹

هجرت یک دستور سازنده اسلامی ۸۹

هجرت، حرکت و خیزش ثمربخش ۹۰

هجرت مبدأ تاریخ ۹۰

۵.۲ انواع هجرت ۹۱

هجرت برای فراگیری دانش ۹۱

هجرت برای حفظ دین ۹۲

هجرت از دست ظلم ظالمان ۹۲

هجرت از گناه (هجرت درونی) ۹۲

- ۹۳..... هجرت به سوی خدا
- ۹۴..... ۵.۳ پاداش مهاجران
- ۹۴..... جایگاه دنیوی و پاداش اخروی
- ۹۴..... امنیت گسترده و آمرزش گناهان
- ۹۴..... بهشت جاودان و بخشش گناهان
- ۹۵..... رحمت خدا و روزی شایسته
- ۹۵..... بالاترین درجه نزد خداوند و رستگاری ابدی
- ۹۶..... ۵.۴ هجرت هم‌چنان باقی است
- ۹۷..... ۵.۵ پیامد ترک هجرت
- ۱۰۰..... ۵.۶ اوصاف مهاجران راستین
- ۱۰۱..... ایمان و اخلاص
- ۱۰۳..... پاکیزگی و طهارت درونی
- ۱۰۵..... ۵.۷ هجرت و توبه
- ۱۰۶..... ۵.۸ امام شناسی و ولایت مداری
- ۱۰۷..... شناخت مکان مناسب
- ۱۰۷..... صبر و بردباری و تحمل مشکلات
- ۱۰۸..... توکل و امیدواری

۱۰۸..... صداقت در عمل

۱۰۹..... ۵.۹ فقه هجرت

۱۲۴..... ۶. کلام آخر

۱۲۵..... منابع

www.ketab.ir

با نام خدا

۱. مقدمه

یکی از مهم‌ترین اقدامات ادیان الهی و آسمانی به خصوص اسلام، پیشنهاد و حتی امر به مهاجرت است که انسان‌ها را از وابستگی به نقطه‌ای از سرزمین و روح شرک‌آلود وطن‌پرستی آزاد می‌کند. اکثر پیامبران الهی امت خود را از طریق مهاجرت به آزادی و استقلال و تمدن رسانده‌اند و ما این مهم را در دین مبین اسلام به وضوح شاهد هستیم؛ تا جایی که هجرت پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله همراه مسلمانان واقعی و مخلص، پایه‌گذار تمدن اسلامی در دارالهجره (یثرب) می‌باشد. پس می‌توان گفت در پس چهره‌ی هر دینی مهاجرتی است و اصولاً روح هجرت همان فرار از "ظلمت" به "نور" و از کفر به ایمان، و از گناه و نافرمانی به اطاعت و فرمان خداست. در احادیث نیز می‌خوانیم: مهاجرانی که جسمشان هجرت کرده، اما در درون و روح خود هجرتی نداشته‌اند، در صف مهاجران نیستند و به عکس آنها که نیازی به هجرت مکانی نداشته‌اند، اما دست به هجرت در درون وجود خود زده‌اند، در زمره‌ی مهاجرانند.

امیرمؤمنان علی علیه‌السلام می‌فرماید:

و يَقُولُ الرَّجُلُ هَاجِرٌ، وَ لَمْ يَهَاجِرْ، إِنَّمَا الْمُهَاجِرُونَ الَّذِينَ يَهْجِرُونَ السَّيِّئَاتِ وَ لَمْ يَأْتُوا بِهَا^۱
 «بعضی می‌گویند مهاجرت کرده‌ایم در حالی که مهاجرت واقعی نکرده‌اند. مهاجران واقعی آنانی هستند که از گناهان هجرت می‌کنند و مرتکب آن نمی‌شوند.»

درک معنای صحیح هجرت و نگرش جامع به آن موجب کاربردی شدن این مفهوم متعالی در زندگی انسانها می‌شود همانگونه که امروز ما شاهد این مهم در همه‌ی ابعاد اسلام می‌باشیم؛ چه هجرت درونی از یک حالت پست به حالت متعالی و دائماً در حرکت بودن، و چه هجرت بیرونی، چرا که هجرت گاهی مانند طوفان و زمانی مانند نسیم روی زمین، در زندگی متحرک بودن است.

۱. قمی، شیخ عباس، سفینه البحار، ترجمه ساعدی محمدباقر، اعدادی محمدرضا، مشهد جلد ۶۴۸/۸

ساحل افتاده گفت گر چه بسی زیستم

هیچ نه معلوم شد آه که من کیستم

موج ز خود رفته‌ای تیز خرامید و گفت

هستم اگر می روم گر نروم نیستم^۱

و سرآخر وقتی به ابعاد فقهی هجرت راه می‌یابیم می‌بینیم چونان جهادی است اکبر و اصغر مقدمه و در راستای آن که خود بحثی است مهجور و با اهمیتی برابر فروع دین و تأثیری مشابه حج که خود هجرتی است اکبر و اصغر.

امید است نوشتار حاضر که با اهتمام و کوشش بی‌دریغ برادر عزیزمان جناب آقای مهدی مومن‌زاده کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث فراهم آمد مورد قبول اهل نظر و اندیشمندان گرامی قرار گیرد.

دکتر سعید قاضی پور

۲۵ آبان ۱۳۹۳